

فهرست مطالب

۱	آغازی بُرداری
۱	۱- مقدمه
۲	۲- اسکالر و بُردار
۲	۳- جمع بُردارها
۲	۴- تفریق بُردارها
۲	۵- ضرب بُردار در اسکالر
۲	۶- ضرب داخلی دو بُردار
۳	۷- ضرب خارجی دو بُردار
۴	۸- بُردار یکه
۴	۹- تجزیه بُردار A به دو مؤلفه عمود بر هم
۵	۱۰- دستگاه مختصات متعامد راست گرد
۵	۱۱- دستگاه مختصات کارتزین (x, y, z)
۹	۱۲- دستگاه مختصات استوانه‌ای (ρ, ϕ, z)
۱۲	۱۳- دستگاه مختصات کروی (r, θ, ϕ)
۱۴	۱۴- مختصات یک نقطه در دستگاه مختصات کارتزین، استوانه‌ای و کروی
۱۵	۱۵- مؤلفه‌های بُردار
۱۵	۱۶- تبدیل بُردارها از یک دستگاه مختصات به دستگاه مختصات دیگر
۲۰	۱۷- انتگرال خط
۲۴	۱۸- انتگرال سطح
۳۱	۱۹- خط و صفحه در فضا
۳۲	۲۰- انتگرال حجم
۳۵	۲۱- توصیف کمی میدان‌ها
۳۵	۲۲- گرادیان (∇) میدان‌های اسکالر
۳۹	۲۳- دیورژانس ($\nabla \cdot$) میدان‌های بُرداری
۴۵	۲۴- قضیه گرین
۴۵	۲۵- کرل ($\nabla \times$) میدان‌های بُرداری
۵۸	۲۶- دو اتحاد صفر
۵۹	۲۷- میدان‌های بدون کرل (پایستار)
۵۹	۲۸- میدان‌های بدون دیورژانس (سیم‌لوهای)
۶۰	۲۹- لاپلاسین اسکالر
۶۰	۳۰- لاپلاسین بُرداری
۶۱	۳۱- ابعاد و یکاهای
۶۵	میدان‌های الکتریکی ساکن در فضای آزاد
۶۵	۱- مقدمه
۶۵	۲- خواص اساسی بار الکتریکی و معرفی انواع توزیع بار

۳-۲ قانون تجربی کولن	۶۶
۴-۲ شدت میدان الکتریکی	۶۷
۵-۲ نقاط فضا	۶۷
۶-۲ بُردار مکان	۶۷
۷-۲ اصل جمع آثار (اصل برهم نهی)	۶۸
۸-۲ میدان توزیع بارهای پیوسته	۶۸
۹-۲ دوقطبی الکتریکی	۷۹
۱۰-۲ محاسبه نیروی وارد بر دوقطبی	۸۲
۱۱-۲ محاسبه گشتاور وارد بر دوقطبی	۸۴
۱۲-۲ کرل E یا شکل دیفرانسیلی قانون فارادی	۸۵
۱۳-۲ زاویه فضایی	۸۵
۱۴-۲ رادیان و استرادیان	۸۶
۱۵-۲ قانون گاوس	۸۶
۱۶-۲ رابطه قانون گاوس و قانون کولن	۸۷
۱۷-۲ محاسبه میدان الکتریکی با استفاده از قانون گاوس	۸۸
۱۸-۲ شکل دیفرانسیلی قانون گاوس	۹۳
۱۹-۲ تابع ضربه	۹۴
۲۰-۲ محاسبه $\left(\frac{1}{ \underline{r}-\underline{r'} }\right)$	۹۶
۲۱-۲ محاسبه بار الکتریکی از روی شدت میدان الکتریکی	۹۸
۲۲-۲ رسیدن به شکل دیفرانسیلی قانون گاوس با استفاده از $(\nabla^2 \left(\frac{1}{ \underline{r}-\underline{r'} }\right) = -4\pi \delta(\underline{r} - \underline{r'}) \underline{r})$	۱۰۰
۲۳-۲ معادلات خطوط میدان	۱۰۰
۲۴-۲ پتانسیل الکتریکی (V)	۱۰۳
۲۵-۲ سطوح همپتانسیل	۱۰۶
۲۶-۲ محاسبه پتانسیل ناشی از دوقطبی الکتریکی	۱۱۴
میدان‌های الکتریکی ساکن در اجسام	۱۲۳
۱-۳ مقدمه	۱۲۳
۲-۳ رسانا، نارسانا و نیمرسانا	۱۲۳
۳-۳ جریان هم‌رفتی و جریان هدایتی	۱۲۳
۴-۳ ویژگی‌های رسانا	۱۲۵
۵-۳ شرایط مرزی در سطح اجسام هادی	۱۲۷
۶-۳ قطبش (پلاریزاسیون) در مواد دیالکتریک	۱۳۲
۷-۳ بار آزاد در داخل دیالکتریک	۱۳۴
۸-۳ شباهت دیالکتریکی با $\epsilon_r \rightarrow \infty$ به رسانا	۱۳۷
۹-۳ دیالکتریک خلی، همگن و همسلگرد	۱۳۹
۱۰-۳ شباهتی گمراه کننده	۱۴۱
۱۱-۳ شرایط مرزی میدان‌های الکتریکی ساکن	۱۴۲
۱۲-۳ پتانسیل الکتریکی در مرز	۱۴۶
۱۳-۳ روش تصویر	۱۶۰
۱۴-۳ معادله پیوستگی جریان و زمان بازآرایی	۱۶۱
۱۵-۳ شرایط مرزی J	۱۶۳

۱۶۵	۱۶-۳ خازن .....
۱۷۱	۱۷-۳ مقاومت (R) .....
۱۷۴	۱۸-۳ انرژی سیستمی از بارهای الکتریکی .....
۱۷۵	۱۹-۳ نکاتی پیرامون انرژی الکترواستاتیک .....
۱۷۹	۲۰-۳ روشی دیگر در محاسبه ظرفیت خازن .....
۱۷۹	۲۱-۳ انرژی دوقطبی p واقع در میدان الکتریکی E .....
۱۷۹	۲۲-۳ گشتاور وارد بر دوقطبی p واقع در میدان یکنواخت <u>E</u> .....
۱۸۰	۲۳-۳ نیروی وارد به یک قطعه دی الکتریک .....
۱۸۱	۲۴-۳ انرژی الکترواستاتیک در محیط غیرخطی .....
۱۸۲	۲۵-۳ نیرو و گشتاور بر حسب انرژی الکتریکی ذخیره شده .....
۱۸۶	۲۶-۳ نیروی وارد بر عایق واقع در میدان الکتریکی .....
۱۸۹	۲۷-۳ توان تلف شده .....
۱۹۱	مسائل مقدار مرزی در الکترواستاتیک .....
۱۹۱	۱-۴ مقدمه .....
۱۹۱	۲-۴ معادله پواسون و لاپلاس .....
۱۹۱	۳-۴ قضیه یکتایی جواب .....
۱۹۳	۴-۴ شرایط مرزی V و مشتق آن .....
۱۹۴	۵-۴ میانگین پتانسیل الکتریکی .....
۱۹۹	۶-۴ قضیه ارنشاو .....
۱۹۹	۷-۴ محاسبه میدان الکتریکی میانگین .....
۲۰۱	۸-۴ اصلاح میدان دوقطبی الکتریکی .....
۲۰۲	۹-۴ حل معادله لاپلاس در وضعیت‌های ساده .....
۲۰۳	۱۰-۴ حل معادله لاپلاس در دو بعد .....
۲۰۴	۱۱-۴ روش کلی حل معادله لاپلاس یا پواسون .....
۲۰۴	۱۲-۴ حل معادله لاپلاس در وضعیت‌های ساده .....
۲۱۰	۱۳-۲ روش‌های دیگر حل معادله لاپلاس .....
۲۱۱	۱۴-۲ جداسازی متغیرها .....
۲۴۱	۱۵-۴ گره دی الکتریک واقع در میدان یکنواخت .....
۲۴۲	۱۶-۴ حفره کروی در دی الکتریک .....
۲۴۵	۱۷-۴ حل عددی معادلات پواسون و لاپلاس (روش تفاضل محدود) .....
۲۴۷	۱۸-۴ روش تصویر .....
۲۶۵	۱۹-۴ ضرایب پتانسیل و ظرفیت .....
۲۶۷	۲۰-۴ قضیه هم پاسخی گرین .....
۲۷۲	میدان‌های مغناطیسی ساکن در فضای آزاد .....
۲۷۲	۱-۵ مقدمه .....
۲۷۳	۲-۵ توزیع جریان خطی، سطحی و حجمی .....
۲۷۵	۳-۵ قانون بیو-ساوار .....
۲۸۸	۴-۵ دیورژانس B و نبود بار مغناطیسی مجزا .....
۲۸۹	۵-۵ معادله سوم ماکسول .....
۲۹۲	۶-۵ دیورژانس A یا پیمانه کولن .....

۷-۵ شرایط مرزی <u>A</u>	۲۹۳
۵-۸ کرل <u>B</u> یا شکل دیفرانسیلی قانون آمپر	۲۹۳
۵-۹ شکل انتگرالی قانون آمپر و کاربرد آن	۲۹۵
۵-۱۰ لابلسین <u>A</u> یا معادله پواسون بُرداری	۳۰۴
۵-۱۱ پتانسیل مغناطیسی بُرداری دوقطبی مغناطیسی	۳۰۵
۵-۱۲ دو مدل برای دوقطبی مغناطیس	۳۰۶
۵-۱۳ بسط چندقطبی پتانسیل مغناطیسی بُرداری	۳۰۷
۵-۱۴ محاسبه میدان مغناطیسی میانگین	۳۱۴
۵-۱۵ میانگین پتانسیل مغناطیسی بُرداری	۳۱۵
۵-۱۶ اصلاح میدان دوقطبی مغناطیسی	۳۱۶
میدان مغناطیسی ساکن در اجسام	۳۱۷
۶-۱ مقدمه	۳۱۷
۶-۲ نیروی ناشی از میدان مغناطیسی	۳۱۷
۶-۳ گشتاور وارد بر دوقطبی <u>m</u> واقع در میدان <u>B</u>	۳۲۳
۶-۴ محاسبه گشتاور در میدان غیریکنواخت <u>B</u>	۳۲۵
۶-۵ نیروی وارد بر دوقطبی <u>m</u> واقع در میدان <u>B</u>	۳۲۶
۶-۶ مغناطش در مواد	۳۲۹
۶-۷ فرمول بندی جریان مغناطیسی مقید معادل	۳۳۰
۶-۸ شباهتی گمراه کننده	۳۳۶
۶-۹ معادله پواسون برای <u>A</u>	۳۳۷
۶-۱۰ پتانسیل مغناطیسی اسکالر و بار مغناطیسی مقید معادل	۳۳۸
۶-۱۱ قانون گاوس برای <u>H</u>	۳۳۹
۶-۱۲ معادله پواسون برای <u>V_m</u>	۳۴۰
۶-۱۳ جمله مشترک $\frac{1}{4\pi} \int \frac{R}{R^3} d\mathbf{v}'$ در میدانهای الکترویکی و مغناطیسی	۳۴۵
۶-۱۴ تبدیل حل یک مسئله الکتروستاتیک به یک مسئله مگتوستاتیک	۳۴۷
۶-۱۵ طبقه بندی مواد مغناطیسی	۳۵۰
۶-۱۶ شرایط مرزی میدان‌های مغناطیسی ساکن	۳۵۳
۶-۱۷ شرایط مرزی <u>A</u>	۳۵۷
۶-۱۸ انرژی ذخیره شده در میدان مغناطیسی	۳۶۸
۶-۱۹ انرژی مگتوستاتیک در محیط غیرخطی	۳۷۱
۶-۲۰ نیرو و گشتاور بر حسب انرژی مغناطیسی	۳۷۳
۶-۲۱ خودالقابکایی یا اندوکتانس خودی (<u>L</u>)	۳۷۹
۶-۲۲ ضریب القای متقابل یا اندوکتانس متقابل (<u>M</u>)	۳۸۳
۶-۲۳ نیرو و گشتاور بر حسب اندوکتانس متقابل	۳۸۵
۶-۲۴ سلول میدان و مفهوم تراوایی <u>μ</u>	۳۹۰
۶-۲۵ مدارهای مغناطیسی	۳۹۱
۶-۲۶ معادلات ماکسول برای میدان‌های ساکن	۳۹۳
میدان‌های متغیر با زمان	۳۹۴
۷-۱ مقدمه	۳۹۴
۷-۲ معادلات ماکسول	۳۹۴

۳۹۴	۳-۷ قانون فارادی، معادله اول ماکسول.....
۳۹۷	۴-۷ نیرو محرکه حرکتی .....
۴۰۷	۷-۵ قانون گاوس یا دومین معادله ماکسول .....
۴۰۸	۷-۶ شار مغناطیسی یا معادله سوم ماکسول .....
۴۰۸	۷-۷ قانون آمپر یا چهارمین معادله ماکسول .....
۴۱۰	۷-۸- جریان جابه جایی .....
۴۱۰	۷-۹ شکل نهایی معادلات ماکسول .....
۴۱۱	۷-۱۰ میدان های هارمونیکی .....
۴۱۳	۷-۱۱ گذرهای مختلط .....
۴۱۳	۷-۱۲ معادلات ماکسول برای محیط های غیر خلاء و معرفی جریان قطبش .....
۴۱۴	۷-۱۳ پتانسیل های متغیر با زمان.....
۴۱۷	۷-۱۴ دیورژانس A برای میدان های متغیر با زمان (معیار لورنژ) .....
۴۱۸	۷-۱۵ شرایط مرزی میدان های متغیر با زمان .....
۴۱۹	۷-۱۶ عمق نفوذ.....
۴۲۰	۷-۱۷ بار مغناطیسی (تک قطبی مغناطیسی) .....
۴۲۳	۷-۱۸ میدان های شبه ساکن.....
۴۲۳	۷-۱۹ روابط میدانی - روابط مداری .....